

MAGYAR SÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy hóra kor. 1.00	Vidékre: Egy hóra kor. 1.20
Negyedévre ... 3.00	Negyedévre ... 3.60
Félévre ... 6.00	Félévre ... 7.20
Egész évre ... 12.00	Egész évre ... 14.40

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FŐSZERKESZTŐ: **dr. GYÖRFFY GYULA**

FELELŐS SZERKESZTŐ: **FÉNYES LÁSZLÓ**

SZERKESZTOSÉG ÉS KIADOHIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Vámház-körút 8. szám.

Hirdetők petty számításal, díjszabás szerint
 Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér

Október hatodikán.

Az aradi tizenhárom napján az emlékezésnek szomorú, gyöngye fénye világítja nemzetünk történelmi temetőjét. A nagyok vezetőinek fáklyái hiányoznak, itt és ott gyulnak ki az emlékezés apró mécsei, hogy mégis föntartsák és képviseljék a nemzet kegyeletét. Mert október hatodikán nem a nemzet kegyelete hiányzik Magyarországon, nézzetek szét, kérdezzétek meg az embereket. Csak a kegyelet dokumentálása hiányzik.

Annak a fátynak, amelyet nekünk kellett takaróul használni, oly sok takarni valója volt és van, hogy a fátynak nem maradt része, amit a másik oldalról használnának. Innen van, hogy tudósításaink, amelyek az emlékezés gyász-ünnepségeiről számolnak be, csak szegényesek lehetnek. Amde kedvesek nekünk és könyvet facsarók ezek az egyszerű gyászünnepek is, többet érők minden pompánál, mert igazak és a nemzet szívéből eredtek.

Ime a tudósítások:

A ferencziek templomában.

Az aradi gyásznap évfordulóját kegyelettel ünnepelte ma meg a főváros hazafias közönsége. Az ünnep a ferenczrendiek belvárosi templomában folyt le, ahol reggel kilencz órakor gyászmisét mondtak *Balhyány* Lajos gróf, a vértanu miniszterelnök lelkiudvéért. Tíz órakor volt a nagy gyászistentisztelet, amelyre a templomot gyászpompával ékesítették. A főszentélyben állott a ravatal, melyet Magyarország címere és az aradi tizenhárom vértanu arczképe

díszített. A ravatal két oldalán öreg 48-as honvédek állottak díszorséget. A templom zsufolásig megtelt közönséggel. Az első padsorokban ültek: *Damjanich* János özvegye, *Csatáry* Lajos és *Borszékly* Soma min. tanácsosok, *Rákosi* Viktor és *Gabányi* Miklós orsz. képviselők, *Hermann* Ottó, *Lakatos* Miklós, *Magyarab* ezredes, *Berts* őrnagy, *Bellaágh* Imre megyei főügyész, *Pártos* Béla, *Szentimrey* Kálmán, a honvédmenedékház főparancsnoka, *Mikár* Zsigmond, a honvédegyesület főjegyzője, a központi honvédválasztmány tagjai és a honvéd menedékház összes tagjai teljes díszben. Képviselve voltak a fővárosnak összes függetlenségi körei. Az egyetemi ifjuság, mely máskor mindig zászló alatt vonult föl, az idén elmaradt. A gyászmisét a főoltárnál *Horváth* Jusztin ferenczrendi házfőnök celebrálta. Mise alatt a templomi énekkar régi magyar egyházi dalokat énekelt. Tizenegykor ért véget a mise, amely után a *Kossuth-Lajos* utczában nagy közönség nézte az öreg honvédek elvonulását.

A vándorló ünneplők.

Mint minden évben, úgy az idén is megünnepelte az egyetemi ifjuság az október 6-iki gyásznapot. Az ünnepély az új város háza dísztermében volt tervezve. Amde majdnem hogy megzavarta a szép ünnepet a főváros magisztrátusa.

Hivatalos szünet úgy sem volt az egyetemen, s csak a tanárok hazafiságának köszönhető, hogy a hallgatók megjelenhettek, egy-kettő kivételével; ugyanis a tanárok nem tartották meg előadásait.

Mikor aztán a közönség már javában gyülekezett a város háza termében, az Egyetemi Kör kiküldötte megjelent és kihirdette, hogy az intéző körök úgy határozták el, hogy a város háza termében nem lehet ünnepélyt rendezni. Felkérte a közönséget, hogy fáradjon át az Egyetemi Kör olvasótermébe, hol az ünnepélyt megtartják.

Az olvasóterembe gyült aztán egybe a szépszámu közönség. Először az egyetemi ifjuság ujonnan alakult „Zeneköre“ adta elő a Szózatot, melyet a közönség állva hallgatott végig. Utána *A. Bónis* Pál adta elő *Abrányi* Emil „Október 6“ című költeményét. Majd *Köcsky* Gábor, az irodalmi és rethonikai szakosztály elnöke, mondott ünnepi beszédet.

Végül *Madaí* Gyula, az egyetem ifju potája szavalta el sajtószerményü költeményét, amelyet a közönség erősen megtapsolt. A költeményt itt közöljük:

Október eljött s szólónk fürtös ágát
 Duzzadt áldással rakta már tele.
 Tüzes mézének édes italával
 Kinál a tökéek csorgó kebele.
 Az Ur megadta, amit adhat,
 A dongák csordultig dagadnak.
 De hajh! nincs kedv a muzsikán,
 Kesergőt huz a bus cigány.

Hejh! nem így volt az hajdanában,
 Hejh! mint zugattuk itt a hurt.
 Szédőleányok vig dalától
 Ifju, vén szív megittasult.
 Azután jött a bornak lánja,
 Legény — leányok szittytánca ...
 De hát ma, dal, táncz elmarad,
 Borult az égbolt, --- fáj Arad.

Az öreg ott az asztal élén
 Pohárnál bóbiskol szegény.
 Az ám! Ha pillant nézzétek csak,
 Mily láng ül ott a két szemén!
 --- Körülfogá a multak árnya,
 Ebben cikáz át szemvilláma.
 Osz arcán fenség és harag,
 Tördelve sugja: hejh ... Arad.

S a munka foly. A pozsgás puttonosnak
 Arcán verejték gyöngyözik.
 Öreg hordók iszákos ajkát
 Földi nektárral öntözik.
 S közben, mint lázas, tompa mámor,
 Pirosuló mustnak biboráról,
 Lelkünkbe lop a képzelet
 Véres, bitófás képeket ...

Életképek.

— A „Magyarország“ eredeti tárcaja. —

Irta: *Iria.*

I.

Pali bácsi.

Aki a sz-i temetőben elhunyt kedvesei sírját keresi, hogy virággal ékesítse s buzdó imában kegyelettel áldozzék emlékének, az megilletődéssel tekint egy dűledező fehér márvány sírkőre. Aranyozását az eső lemosta s a beomlott hant fölött a dusan tenyésző gyom bizonyítja, hogy az enyészet romboló hatását itt nem gátolják emberi kezek, s ki e sírban aluszsza örök álmát, annak már emléke is elmosódott e földön.

Pedig a nőktől körülrajongott, gyermekektől imádott, rokonoktól beczégetett s a város lakosságától tiszteletben tartott egyén hamvai nyugosznak itt.

Még egy évtized előtt is ki nem ismerte volna Pali bácsit?! Mert általánosán így nevezték őt.

Ha az utcán sétált s az aprószentek szeretettel köszöntötték, zaebébe nyúlt s a cukorkáknak e kiapadhatatlan forrásából bőven juttatott mindegyiknek.

Ha a rokonok séta közben pihenőül Pali bácsi garzon lakását választották, mintegy várszűtésre: „asztalka terits!“ már ott termett télen az illatos, gőzölgő thea vagy kávé, nyáron a hűsítő fagyalt, izletes süteményekkel. Csak az ablakához lépett, ujjait felemelve tádatta: hány vendége van s a szemközt lakó cukrász már küldte a sok mindenféle jószágot.

Aki pénzzavarba jött, felkereste Pali bácsit s ő azonnal felnyitotta az erszényét. Nem kérdezte: mi czélra? hanem: mennyi kell? Noha tudta, hogy leginkább a nagy harang fogja megfizetni.

Ha jótékonyásra kellett áldozni, egy *Névtelen*, kiről mindenki tudta, hogy Pali bácsi, mindig kitünt bőkezűsége által.

Az igaz, hogy jól jövedelmező vállalatok voltak, de kellett is ahoz, hogy annyi családnak adhasson kenyeret.

Ily körülmények között nem lehet csodálni, hogy habár 50 év nyoma vállát, minduntalan házassági ajánlattal alkalmatlankodtak nála a város vén asszonyai.

— Szép és házias a leány! — szolt az egyik.

— Pártfogoltam imádja önt s a körülmény nem lenne akadály! — biztatta a másik.

— Csak nem akarsz aglegény maradni?! Ily vagyon mellet utódokról kellene gondoskodnod! — mondta a harmadik.

— Hagyjatok békével! Jól érzem én így magamat! A halálra még nem gondolok s mag másnak van felesége, mi végre legyen nekem? felelte nevetve.

S élte gondtalan bőségben napjait. Otthon osztogatott alamizsnát a kéregetőknek, a kávéházban adott dus borralót a pinczereknek, a színházban cukorkákat az ismerősöknek; névnapkor ajándékot, szegény leány vagy rokon férjhez menése alkalmával hozományt és nászajándékot.

Egy napon, mintha derült égből villám csapott volna le, szomorú híre ébredtek az

emberek: Pali bácsit a szél érte! Hogyan ostromolták a lakását a kíváncsiak, s mily indulatosan kiabáltak a hü Panna cseléddel, ki vonakodott őket a beteg szobájába bocsátani.

Pali bácsi mozdulatlanul feküdt ágyában s a félig nyitott ajtón keresztül hallgatta a párbeszédet.

— Panna, lelkem, nem tudja, csinált-e már végrendeletet? — kérdezte az egyik.

— Ki kezeli a pénztárát? — tudakolta a másik.

S a beteg, ez az élő halott, ki beszélni sem tudott, gondolatban buzdón könyörgött a Mindenhatóhoz, hogy csak most az egyszer segítse meg! S a jó Isten meghallgatta kérését. Erős szervezete — meg a gondos ápolás legyőzte a bajt s lassankint megtanult mankón járni, balkézzeel írni, szótagonként beszélni.

Lakása bucsujáró hely lett. Hogyan hízogtek neki a rokonok! Hozták a finom borokat és befőtteket, ajánlkoztak melléje irnoknak, ápolónak. Aztán jött a tiszteletes ur, s példázgatásai által igyekezett végrendelet készítésére bírni, nehogy halála által a viszálykodás magva hintessék el a rokonok között. De ő csak némán hallgatta a bölcs tanácsokat.

Egy újabb szélütés aztán véget vetett életének. Rokonai azonnal siettek lakását hatósági záras alá helyezettetni, de a nagy pénzes szekrényt üresen találták. A sok ékszer és értékpapír eltűnt, csak egy vagyombukott bankban elhelyezett nagy összegről szóló takarékpénztári betét-könyvet találtak benne. Kit gyanúsítsanak a lopással és honnan vegyenek pénzt a temetésre? — tanakodtak.

Kótyavetyére került az antik butorzat és

— Az égen át, mint szárnys légi bárkák
Vándor madárraj uszik dél felé.
Hütlén madárnép! Tán a magyar gyászát
Kerüld, amely nem a szivedő?
Csak szálljatok... Hisz' egykor gyáva népek
Szegény hazánkkal így tevének
A gyászkor nem volt senki a határon,
Csak éhes hollók s az a tizenhárom.

Zokogva tölti borának aranyját
Öblös hordókba a szegény magyar.
Vidám menyecske esővel cukorozza,
De tudja Isten mégis csak fanyar.
Azért csak issza a jó magyar ember,
A tél szakán majd csöndes szerelmmel.
Fanyar ugyan, de láng azért e bor,
Melytől a szív, mint vulkán üstje, — forr.

Es én tudom, ha bornak italától
Tüzesül át a szittyaszív,
S ott benn a bánat, hogyha szinig van már,
Harcz — sikra lép és — mindent visszaviv.
— Avagy tekintsd a csárda fattyát,
Kitől a kedvest elragadták:
Poharaz, busul, lelke még ma sir,
S omló vérről szól holnap már a hír.

Hazám én édes gyászoló hazám te,
Föltámadunk még s föl halottaidd,
Kesergő helyett toborzóra ajza
Minden cigány a bánat hurjait.
S ha ősi bunk a harciz tüzén elég:
Győzelmi nótánk meghallja az ég,
Szabad kedv lángol ég és földhatáron...
Igy támadand föl — az a tizenhárom.

Aradon.

Arad, okt. 6.

Arad város közönsége, mint minden esztendőben az idén is ünnepiesen róta le kegyeletének adóját a tizenhárom vértanu iránt. A szakadó eső dacára óriási közönség gyűlt össze a város házában. Ott voltak a budapesti és kolozsvári egyetemek, a nagyváradi és eperjesi jogakadémiai ifjúságának küldöttjei sok más vidéki küldöttséggel, az összes hatóságok Urbán Iván főispánnal, az egyesületek és az aradi iskolák ifjúsága. A város házáról az ünneplő közönség a gyászfelbuzgós házak között a vértanuk szobrához vonult. A menet élén hat lovas kürtös haladt. A vértanuk szobra előtt ravatal állott, körülötte tizenhárom oszlop naftalággal a tetején. A ravatal előtt mondotta a requimet Csák Ciriák minorita rendfőnök az összes minoriták segédletével. A dalárok énekeltek, Bartók Lajos elszavalta ódját, Varjassy Lajos helyettes polgármester pedig hazafias, lendületes emlékbeszéd kíséretében letette a város koszoruját. A színtársulat koszoruját Csiky László, a budapesti egyetemét Morrelli Ferenc tette le. Azután az ünneplő közönség kivonult a vesztőhelyhez, ahol a dalárdák énekeltek és Zilahy Gyula elszavalta Gabányi ódját, mire a város, az egyetemek, főiskolák, testületek, iskolák és egyesületek megkoszorúzták az obeliszket. Este a színházban diszeldadás lesz.

értékes könyvtár. Szentségtelen kezek kutattak az íróasztal fiókjában talált rózsaszínű levelek között.

— A vén bolondnak minő szerelmi kalandjai voltak! — szólt az egyik.

— Mindig könnyelmű volt! Biztosabban helyezhette volna el pénzünket! — mondta a másik.

— Miután nem maradt vagyon, jó lesz közepe temetés is! — szólt a harmadik.

Es a körülrajongott, becézgetett, imádott jó Pali bácsit eltemették a még életében önmaga által vásárolt szép sírhelyre, fölé helyezték a márvány emlékkövet, s evvel mindenkorra lerótták iránta tartozó kötelességüket — a károsult rokonok.

II.

A szegény kis Dóri.

Epen nagymosás volt nálunk. Az pedig nevezetes nap egy pesti háztartásban! Mert tessék tudni: három korona napszámot fizetünk a mosónőnek, s hogy gyorsabban menjen a dolog, minden takarékos gazdaasszony teknő mellé állítja a cselédjét is, helyette aztán önmaga végzi a házi dolgot.

Tehát nagymosás volt, s engem igen elfoglalt kicsiny háztartásom. A takarítást már bevégeztem, s a konyhán szorgoskodtam, midőn heves csengetést hallok. Kedvetlenül mentem ajtót nyitni, s bosszuságomat alig tudtam elpa-

A félbeszakadt kiegyezési tárgyalások.

— A Magyarország tudósítójától. —

Az a királyi döntés, amely Bécsben csütörtökön délelőtt történt meg, sem tudta teljesen összehozni a magyar és osztrák álláspontokat s az osztrák tulkövetelések immár a részleteknél okoznak folytonos nehézséget. S ezek a nehézségek olyanok voltak, hogy az osztrák miniszterek tegnap este el is utaztak Budapestről, magyar részről pedig ma délelőtt teljes minisztertanács volt, amelyen a szakminiszterek újból és erősen hangsúlyozták, hogy a már tett engedményeken túl nem mehetnek. A minisztertanácsnak e jegyzőkönyvbe foglalt határozatával Széll Kálmán miniszterelnök ma ebéd után szintén Bécsbe utazott, hogy arról a királynak jelentést tegyen. A fordulat tehát nemcsak váratlan, de elég válságos is és csak az az enyhítő momentum merül fel, hogy ilyen válságok már többször voltak s a király szava elsimitotta ezt. Az a kérdés már most, hogy Széll képes lesz-e ő felségét meggyőzni arról, hogy a királyi akarat nyilvánítás ezuttal csak — Körberéknek szólhat.

A tegnapi közös tárgyalásokról felhivatalos helyről a következőket jelentették:

A budavári miniszterelnöki palotában a mai egész napon át tartó konferencia volt a kiegyezés még vitás anyagának rendezése tárgyában. A tanácskozásban osztrák részből Körber Ernő dr. osztrák miniszterelnök, Call báró kereskedelmi miniszter, Giovanelli földművelésügyi miniszter és Böhm-Bawerk pénzügyminiszter, továbbá Roessler és Stübel szakosztályfőnökök mint szakreferensek, magyar részből Széll Kálmán miniszterelnök, Láng Lajos kereskedelmi miniszter, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter, továbbá Biró Tamás, Andreánszky báró és Ottlik miniszteri tanácsosok, mint szakreferensek vettek részt. A tanácskozás folyamán számos fennforgott differenciát véglegesen rendeztek és most már a szakelőadások feladata lesz, hogy e megállapodások értelmében az autonóm tartományok tervezetét és a végrehajtási törvényjavaslatot módosítsák. Több más nézeteltérés tekintetében azonban megállapodásra jutni nem sikerült. Az

lástolni, mivel ismeretlen hölgyet pillantottam meg.

— Kit keres? — kérdeztem türelmetlen hangon.

— Hát nem ismer már? Én X-né vagyok. Egy alkalommal H.-éknél találkoztunk.

— Uuugy?! Lehetséges! Minek köszönhetem a szerencsét?

— Az istenre kérem, bocsásson be lakásába! — kiáltott, s hangosan zokogva vállamra borult.

— Mi történt? Talán valaki üldözi?

— A kórházból jövök, hol a szegény kis Dórim most lehet ki lelkét... Oh! azt borzasztó volt nézni!... A szomorulátvány anynyira megrendített, hogy nincs erőm a város tulsó végén levő lakásunkba menni, míg fájdalom kissé le nem csillapult!... Véletlenül eszembe jutott, hogy egy kedves ismerősöm lakik a kórház szomszédságában, s habozás nélkül betértem ide, hogy egy résztvevő kebellem megoszassam bánatomat.

Kissé féltékeny tekintetem a boldogtalan nőre, kinek — úgy gondoltam — az átélt izgalmak megzavarták az eszét. A kórházból a szomszédságból jön! Hisz a legközelebbi kórház is egynegyed órányi távolra van tőlünk. Mind a mellett szánakozva szobámba veztettem a zokogó hölgyet s részvétellel tudakoltam: mi baja volt a szegény kis Dórinak?

Eltaposta a villamos! — kiáltott fuldokló hangon.

osztrák kormány tagjai még ma este elutaztak. Széll Kálmán miniszterelnök a felségnek való jelentéstétel céljából holnap szintén Bécsbe utazik.

Budapest, okt. 5.

A kormány segélye a székely jégkárosultaknak. A földművelési miniszter a nyár folyamán történt óriási jégvihar folytán megkárosodott székely gazdáknak 479 mm. buzdát adott, a szegényeknek teljesen ingyen, a kissé tehetősebbeknek pedig óriási árengedménnyel.

A gabonamennyiséget tegnap osztották ki. Kincses község részére 10 mmázsa jutott, egészen díjtalanul, — Alsó-Id cs-nek, szintén ingyen 10 mm., s részben tíz, részben ötven százalékos árengedménnyel 305 mm., — míg Felfalu részére 30 százalékos árengedménnyel 145 mm. A pénzügyminiszter az összes kárvérte községek pillanatnyi inességének enyhítésére kétezer koronát utalványozott s felhívta az érdekelt megyék főispánjait, hogy nagyobb méretű államségély kiutalhatására a szükséges adatokat sürgősen terjesszék be hozzá.

A trónörökös üdvözlése. Egyéb ellenzéki vezérpóhtikus a képviselőház legelső ülésén a a következő indítványt fogja benyújtani:

„Mondja ki a tisztelt Ház, hogy Ferencz Ferdinánd főherceget, Magyarország trónörökösét hódolattal üdvözli [utgyermek] születése alkalmából.

A trónörökös házassági körülményei folytán az indítvány a kormánynak súlyos gondokat fog okozni.

A szászrégeni választás. Urmánczy Nándor dr., a szabadelvűpárt jelöltje ma mondotta el programbeszédét nagyszámú közönség előtt. Beszédében az önálló vámtérület hívének vallotta magát. A nemzetiségi kérdésről szólva, a szászok helyeslése mellett a békét hirdette. Ezután Drotteff Béla ügyvéd a választók nevében üdvözölte a jelöltet. A választás kedden lesz. A pártok erősen fognak küzdeni egymással.

A képviselőház és a király nevenapja. A király ő felsége szombati nevenapján a képviselőház üdvözlését Széll Kálmán miniszterelnöknek Csavossy Béla magyar kir. udvari tanácsos, a képviselőház háznapja adta át, aki a Ház képviseletében jelen volt a koronázó Mátyás templomban tartott ünnepi misén is.

Mig ő könyveinek szabad folyást engedett, önkénytelen felmerült emlékemben egy borzalmas jelenet, melynek ablakomból voltam szemtanúja.

Egy 7 évesnek látszó, kopott, rongyos ruháskába öltözött ficska a városligeti fasor elején a villamos megállónál szokott volt állani. Kezében kis kezét tartott s ha elegáns urak mentek arra, felajánlotta szolgálatát, t. i. a cipőjüket akarta megkefélni. Akkor valami adakozó úrtól jó borralalót kapott s ezen való örömeiben rögtön almát vett a megálló helynél ülő kofától. Amint zsebébe akarta dugni, elgurult az alma, a villamos sineken keresztül, ki a kocsiutra, a ficska pedig utána szaladt. Epen akkor a fasorból száguldva közeledett a villamos kocsis. A kofa sikoltozott, a kalauz erősen csengetett, de a ficska csak az almát látta. Egy pillanat... és a kerek alá került.

Volt aztán népesödület, láma! Átkozták a kalauzt. Jöttek a rendőrök, tanakodtak, kiabáltak, míg végre a mentők elvitték a holttestet.

E borzalmas jelenet hatása alatt elképzeltem, hogy szerencsétlen vendégem is mily kétségbeesztő helyzetben lehetett. Szinte látni véltem a baleset színhelyét, s igaz részvétellel kérdeztem:

— Sokáig szenvedett szegényke?

— Oh nem! A dolog így történt: sétáltam vele s ő az oldalomon ballagott. Véletlenül egy díszes kirakat magára vont a figyelmemet s míg a gyönyörű holmikát nézegettem, hangos

BUTOROK

egy kézpénzért, mint részletfizetésre leggyorsabban a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók

Ehrentreu és Fuchs Testvéreknél,

E lanra hívafközők fiz szárdék-engedményben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8 sz.

(Andrássy-ut közelében).

oo Nagy képes árjegyzék ingyen oo

Zola temetése.

A földben, amelyet oly sok odaadással és oly nagy realitással irt le, nyugszik immár Zola Emil. Az egyházi szertartás mellőzését kérte, úgy temették el. Ha nem volt hite, ez az ő személyének szerencsétlensége volt az életben, műveinek munkáinak irodalmi nagyságát ez le nem ronthatja. Mindenkinél legyen a maga hite szerint, így tanítja az evangélium is.

A nagy halott temetése tegnap délután folyt le az egyházi szertartás mellőzésével. Már kora délután egymásután érkeztek a gyászházba Jaures, Picquart ezredes, Dreyfus Mathió, Brisson, Reinach, Labori a monakói fejedelem, Combes miniszterelnök a kabinet főnöke, mint az a képviselője stb. Zola koporsóját délelőtt lakóházának gyászkapornárává átalakított előcsarnokába vitték. A koporsóra számos koszorút helyeztek, többek közt a Dreyfus, Cadamas és Scheurer-Kestner családok, a külföldi sajtó szindikátusa, az orosz diákok, a francia-olasz liga és több külföldi lap koszorút. Dreyfus Alfréd egy nagy virágbokrért hozott, melynek szalagján ez állott: Dreyfus Alfréd — Zolának. Koszorút küldött a Lipótvárosi kaszinó és piros fehér zöld szalagján „az igazság nagy mesterének” felirattal. Délután két óraker a katonaság tisztelgése között megindult a menet a Montmaitre temetőbe. A gyászbeszéd sorát Chaumie közoktatásiügyi miniszter nyitotta meg hangsúlyozván, hogy Zola halála az egész világon a fájdalom és megelégedés általános érzelmét keltette.

Beszéde folyamán azt mondja, hogy Olaszország, mely miután magának mondja Zolát, épp úgy érzi az elvesztése fölötti fájdalmat. A miniszter azután különös dicsőréttel emlékezett meg az elhunytól, ki nek fogondja mindenkor az volt, hogy a kitagadottakat vegye a társadalom gondjaiba és félelem nélkül küzdött és dacolt a perfidia dühével és az igazságos ügyet végső elszántsággal védte. A miniszter után Anatola France mondott beszédet. Zola irói működésével foglalkozván azt mondja, hogy Zola feláldozta magát az igazság és igazságosság iránti szeretetből. Gyöngén és védtelenül szembeszállt azokkal, kik vak dühvel törtek egy ártatlan ember romlására. Az ő bátor szava felrázta Franciaországot. Tettének következményei kiszámíthatatlanok. Ne szánjuk őt, hanem irigyeljük, mert senki nem vált úgy hazájának és a világnak becsületére mint ő. Ezután még Hermant beszélt, mire a koporsót lebecsülték a sírba. Ma délelőtt még a következőket táviratozzák.

Páris, okt. 5.

A küldöttségeket három-három emberből álló csoportokban becsülták be a temetőbe. A tett

beszédet hallok mögöttem. Eltápota! — szólt egy hang. Megfordulok, hát látom, hogy a vilamos kocsis az ut közepén megállt s nagy embertömeg veszi körül. En is a kíváncsiak közé furakodtam, s csaknem elájultam, midőn láttam, hogy az én kis Dörim az áldozat.

— Adják ide, mert az az enyém! — kiáltottam, s csaknem önkívületben felszálltam vele egy arra menő bérkocsiba, s egyenest a kórházba vittem, hol kevés idő múlva kiszendvedett.

— Hány éves volt szegényke? kérdeztem a zokogó hölgyet.

— Öt mult, de oly ügyes és okos volt, hogy félannynak gondolta volna! S minő szépen tudott szolgálni!

— Hát Dóri a kegyed eselédje volt? Minő szivtelen anya lehet az, ki 5 éves gyermekét szolgálatba adja!

Vendégem felugrott és sértett önérettel telkiáltott.

— Hová gondol?! Hát nem érti: Dóri az én kedves kis öletem volt!

Tekintetem véletlenül az órára esett, s eszembe jutott ebédünk, melynek már készen kellene lenni, holott még tűz sem volt rakva s ingerültem szóltam:

— Becsásson meg asszonyom, de nekem még főznie kell, mert csak nem kívánhatja, hogy eltaposott kutyája miatt mi is böjtöljünk. Ha a mosásban lévő fehérneműmet a szekrényben már elraktam, szerencsétlenül ismét látogatásával, s majd akkor együtt elcsirajuk a szegény kis Dörít!

intézkedések dacára a temető kapujánál tolongás volt és szóváltások fordultak elő. Miután a koporsót levették a halottaskocsiról, saraglyára tették és a Zola család koszoruját elhelyezték a koporsót. A koszorút azonban le kellett venni, mert a néptömeg szét akarta szedni a virágokat, hogy eltegye emlékü. A jóformán végnélküli elvonulás a koporsó és a Zola család előtt incidens nélkül folyt le. Csak Picquart és Labori elvonulásánál hangzottak egyes kiáltások: Eljen Picquart, éljen Labori! Komoly incidens nem fordult elő. Hét embert letartóztattak.

Páris, okt. 5.

A temetés után a temető kijáratánál a tömeg viharos óvációkban részesítette Picquart alezredest és Labori ügyvédet. Labori beszédet mondott, melyben azt mondta: A jogért és igazságért harcoltunk és tovább fogunk harcolni. A Clichy boulevardon a szociálisták, akik vörös virágot viseltek gomblyukban, élénk ovációkban részesítették Jaures képviselőt. Ez a nacionalisták részéről ellentűntetésekre adott alkalmat. Verekedések voltak a két párt között, de a rendet komolyan nem zavarták meg.

Páris, okt. 5.

éjjel.

Az est nyugodtan telt el. A délután folyamán a rendőrség hat embert tartóztatott le, akik közül kettőt fogságban tartottak, a többi azonban csakhamar szabadon bocsátották. Az utóbbiak között van Sztokhinovszki orosz diák, aki ellen azonban a rendőrség ellen való izgatásért megindítják az eljárást.

KÜLFÖLD.

A görög trónörökös balesete. Athénből sürgönyzik, hogy midőn ma a görög trónörökös automobilon a Tatoi-villába hajtott, az automobil az árokba zuhant. A trónörökös jobb szemén és alsó ajkán megsérült, de állapota nem ad okot aggodalomra, ellenben a kísérő orvos és a gépész sérülései súlyosak jellegűek, különösen, az utóbbi, kinek a karja törött el. Zsófia trónörökösné kocsin követte férjének automobilját. A zaj következtében, amelyet az automobil lezuhanása okozott, a kocsis lovat megbokrosodtak, de a kocsisnak sikerült a lovakat megállítani.

Az amerikai szénhiány és Roosevelt elnök. New-Yorkban és az Egyesült-Államokban a szénhiány oly óriási mérvet öltött, hogy már az állami iskolákban, sőt a kórházakban sinez miből fűteni s ez annál nagyobb baj, mert Amerikában most igen nagy a hidegség. Roosevelt elnök tegnapi este hívtta meg a sztrájkoló munkások küldöttségét s ez értekezleten résztvettek az érdekelt bányatulajdonosok, a munkás-szövetség elnöke s a vasutársaságok képviselői is. Hiábavaló volt azonban Rooseveltnek minden érvelése, a megegyezést létrehozni még nem sikerült. Mitchell, a munkás-szövetség elnöke, többeknek kijelentette, hogy a sztrájkot tovább folytatják s hiszi, hogy a munkások fognak győzedelmeskedni. Ennek ellenében viszont a vasutársaságok, kiknek szintén óriási szénbányáik vannak, kimondták, hogy a harcot tovább folytatják s az államtól védelmet kérnek s, ha ezt megkapják, elég emberük lesz a szükséges szén termelésére. — Egy ma érkezett távirat szerint a Morgan-tróst elhatározta, hogy 50.000 tonna legjobb minőségű angol szenet vásárol s a társaság gőzösei azt azonnal az Egyesült-Államokba szállítják.

VIDÉK.

(—) **A maros-vásárhelyi székelytársaság.** A marosvásárhelyi székelytársaság október hó 7-én összejövetelt tart, melynek tárgyát különösen több új tag felvételi ügye képezi s Hints Sándor tag érkezése Eber Ernő könyvéről, mely nemrégiben: *Munkabér és kivándorlás* címen jelent meg. Az elnökség továbbá a társaság ügyeiről előterjesztést kíván tenni s ez okból kéri a tagokat, hogy az értekezletre, minél számosabban jelenjenek meg.

TÁVIRATOK.

Az amerikai forrongás.

New-York, okt. 4.

Manilából jelentik: Perstling ezredes csapatai Macin mellett teljesen szétverték a mórakat, akik közül vagy százan elesetek és megsebesültek. A bennszülöttek vagy 40 erődített állását elfoglalták és elpusztították. A cabutugáni szultán belehalt sebeibe. A amerikaiak részén csak két ember sebesült meg. Davis tábornok elrendelte az ellenségeskedések beállítását, hogy az eddigi ellenséges érzületű szultánoknak alkalmat adjon, hogy békét kérjenek. Matos felkelő vezér levelet intézett Castro elnökhöz, amelyben felszólítja, hogy nézze meg a felkelők seregét és győződjék meg maga is a sikeres ellenállás lehetőségéről. Casey tengernagy közölte a panamai kormányzóval, hogy a vasutak, amíg az Egyesült Államok oltalma alatt közlekednek, nem szállíthatnak katonákat vagy lőszeret.

Szénbánya-sztrájkok.

Arras, (Franciaország) okt. 5.

A mult éjjel egy lovas járőr és a sztrájkolók egy csoportja közt Bethuna környékén összecsapás történt. A sztrájkolókat végül, miután egy járőr erősbítésül megérkezett, szétszörták. Holnap 5 szárad indul a sztrájkvidékre a rend fenntartása végett.

Valenciennes, (Amerika) okt. 5.

A „sárga bányamunkás-szindikátusnak” ötvenöt delegátusa egyhangulag elhatározta a munka folytatását és felhívás kibocsátását, amelyben felszólítják a bányamunkásokat, hogy szükség esetén fegyverrel szálljanak szembe a sztrájkolók kíséreteivel. A canadai Dominion Coal Company az Egyesült Államoknak százezer tonna anthracit-szenet küldött.

New-York, okt. 5.

A New-York Herald harrisburgi levelezője azt jelenti, hogy Pensylvánia kormányzójának eltökélt szándéka a szénbányakerületekben a rendet fenntartani, még ha kénytelen lenne is az állam egész miliciáját behívni. Roosevelt elnök meghívására ma délelőtt Root hadügyminiszter, Moody hadi tengerészeti miniszter, Payne tábornok, Knox attorney-general (az igazságügyi hivatal főnöke) és Wright, a közmunkügyi hivatal biztosa értekezletre gyűltek össze a Fehérházban, hogy a bányamunkások sztrájkja ügyében tanácskozzanak. Három órai tanácskozás után az értekezlet elhalasztotta a tárgyalás folytatását.

NAPIHIREK.

— **Időjárás.** A délnyugati depresszió Nyugat-Európát hasítja, a magas pedig Oroszországon van. Európa nyugati része esős, enyhe, keleten száraz.

Hazánkban: Enyhe, borus, esős idő van.

Jóslás: Enyhe, esős idő várható. Hőmérséklet 11.7 C°.

— **Népgyűlés az önálló vámterület mellett.** Az újjászervezett szociáldemokrata párt tegnap nagyszabású népgyűlést rendezett Karcagon az önálló vámterület mellett. A gyűlés mintegy 5—6 ezer főnyi, jobbára gazdákból álló tömeg jelent meg. A népgyűlés elnöke K. Kovács András karcagi földmívelő választották meg. Első szónok Dévényi Miklós volt, ki közel másfélórás beszédében fejtegette a közös vámterület káros hatásait és az önálló vámterület szociális és gazdasági előnyeit. Ezután Mezőfi Vilmos, az újjászervezett szociáldemokrata párt vezére tartott beszédet a progresszív adó behozatalának szükségességéről és ecsetelte a földműves nép helyzetét. A népgyűlés nagyban ünnepelte a szónokokat. Az elnöki zárszó után a népgyűlés résztvevői rendben szétoszlottak. A karcagiak rosz néven veszik, hogy a kerületben, melynek képviselője a függetlenségi párti Madarász Imre, a szociáldemokratáknak kellett sikra szállni az önálló vámterület mellett. Itt említjük meg, hogy gr. Zichy Jenő Székesfehérvárra szándékszik legközelebb népgyűlést összehívni az önálló vámterület ügyében s erre a gyűlésre a függetlenségi párti képviselők tömegesen szándékoznak lemenni.

— **A Szent István-torony dűledezése.** A Campanile rombadülése után észre vették, hogy a Szent István-torony is repedezik, de a nyomban elrendelt vizsgálat akkor úgy taláta, hogy a baj egyelőre nem veszedelmes. Egy ma Valenciennesből érkezett sürgöny azt jelenti, hogy a harangtorony bedőléssel fenyeget s a környék lakosait sürgősen eltávolították a harangtorony közeléből.

— A nagyváradai párbajellenes liga. A nagyváradai párbajellenes szövetség tegnap tette közzé felhívását és alapszabálytervezetét. A tervezet, mint az egyesület célja a párbaj megszüntetése, mit úgy gondol elérhetőnek, ha az egész országban *becsület bíróságokat szervez*, melyek az érdekelt felek bármelyikének kérelmére, akként határoznak, hogy a sértett fél teljes elégtételt kapjon minden *vérontás nélkül*. Alkalmos módon arra törekszik, hogy az állami bíróságok eljárásában a *magsértett becsületnek hatályos, az ejtett sérelemért teljes elégtételt biztosító védelem nyújtassék*, szóval és írásban arra törekszik, hogy a párbaj megszüntetessék és hogy sértés esetén a bírósági vagy becsületbírósági eljárás *vételessék igénybe*. — A párbaj ellenes liga megalakítását tervező bizottság által kibocsátott felhívást Sável Kálmán, Hoványi Géza, dr. Berkovits F., dr. Perczel Adolf, Nagy Ferencz, Huzella Gyula, Kepes L. Miklós, Dr. Grósz Menyhért, Papp Miklós, Mezey Mihály, dr. Sarkadi Lajos, dr. Várady Zs. irták alá.

— A tanító vádja. Magyarország kulturális viszonyai ellen súlyos váddal áll elő ez a levél, amelyet a mai postával vettünk kézhez s a melyet az alábbiakban szó szerint közlünk. Egy naptanító, immár féltve nem tudja megkapni a fizetését s hozzánk, jobbanmondva a nyilvánossághoz fordul most, mert minden egyéb orvoslási mód hiába valónak bizonyult. Ime a levél a maga egészében:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Egy szomorú iskola-ügyet kívánok a tekintetes Szerkesztő urral itt megismertetni, azon céllal, hogy azt becses lapjában valaminő formában a nyilvánosság elé vigye, mit eleve alázatosan kérek.

Csoka (Torontál vm.) község külterületén áll egy Lőrinczfalva nevű kertésztelep, mely Lederer Arthur és Károly nagybirtokosok tulajdonát képezi. A körülbelül 200 tankötelest az iskola, melynek tanítója vagyok, már eddig sem volt képes befogadni, most pedig még ez is megszűnő félben van, amennyiben az uradalom *már fél év óta nem fizet*. Többször megpróbáltam már minden hivatalos fórumnál elérni e szűnyegletes állapot megszüntetését, de eddigelé minden siker nélkül, mert egy *községi hatóság, mint a kir. tanfelügyelőség* ügyet sem vetnek panaszaimra. Megfoghatatlan ez a közöny akkor, mikor látjuk, hogy az egész vonalon a népoktatásügy intenzív fölkarolását hangsúlyozzák.

Önkéntelen az a kérdése merülhet föl tekintetes Szerkesztő urnak, hogy miért nem hagyom veszendő sorsára ezt az iskolát?! Megpróbáltam ezt is. Az egész szűnidőt pályázásra fordítottam, mind hiába. Sorsom összenőtt ezen iskolával. Bizony szomorú sors. Minden forrása nélkül a megélhetésnek, anyám és nővérem eltartásának gondjaival vállamon minden nap várhatom, hogy az uradalom kihányjon a lakásból. Akkor hajlék nélkül is maradunk. Az államosítás iránt is megkísérlettem már a lépéseket s éppen ez indította talán az uradalmat a fentvázolt eljárásra. Kineveztek ide az iskolához, tanítottam s nem kapok fizetést, Senki se törődik ezzel.

Alázatosan kérem most hát tekintetes Szerkesztő urat, méltóztassék becses lapjában — mint mondani szokták — szellőztetni iskola-ügyünk mizériáját, hogy szegyelje ország-világ előtt az, ki ezen állapotot hanyagsága, másrésről kapzsisága által fölidézte.

Utolsó reményemet a tekintetes Szerkesztő ur b. jóindulatába helyezve, maradtam,

Csókán, 1902. okt. 4.

Alázatos szolgálja
Csatáry Alajos
tanító.

Nevetséges volna, ha olyan szomorú nem lenne. Magyarországnak két hadserege van. Az egyik a legfőbb haduré, a másik a kizárólag a nemzeté, elszört őrökön, verejtékes munkával küzd nap-nap után a magyar kulturáért. Amazoknak ezifra egyenruhát adunk, dolmányt viselnek, ezek legtöbbször koldus tarisznyát.

Hallotta-e valaki valaha, hogy a katonatiszt, vagy pedig bármiféle hivatalnok nem kapta meg a fizetését? Csak a tanítóknál fordulhat ez elő, mert Magyarországon a néptanítók órisi kulturális fontosságát még mindig nem látják be. A jelen esetre pedig a toll fegyverének teljes erejét fordítjuk a torontáli illetékes hatóságok ellen. Ninesen királyi tanfelügyelő Torontál vármegyében? Mit szólna az az ur, ha egyszerűen nem kapná meg a fizetését fél esztendőig? Es mit való a közigazgatási bizottság, vagy nem tud elbánni a Lederer-testvér urakkal? A kultusz-miniszterium figyelmét hívjuk fel a szűnyegletes esetre s ismerve Wlassics miniszter szempontjait, azt reméljük: néhány nap alatt rendezve lesz a magyar kultúra egyszerű köz-katonájának felháborító sérelme.

— Az a konkurrenzia. Ugyancsak megmossa a Komáromi-Lapok ez. egy mai hírében a fővárosi sajtót. Eltekintve attól, hogy egy kis oldalkacsintással a közönséget magához akarja inteni, mi szolgálatára vagyunk, ha netalán akadna valaki, aki a Komáromi Lapokat nem olvasná. A nevezett újság híre szűnyegint ez:

„100 korona — előfizetőinknek!... A „Komáromi Lapok“ olvasói már szinte megszokhatták, hogy az áldozatkészségéről előnyösen ismert kiadó mindig kedveskedik hű előfizetőinek valami meglepetésével, s így jó szokásához híven ezuttal is áldozatra határozta el magát, amidőn kijelentette, hogy a most közreadandó *új 100 koronás bankjegyek első példányát* jutalmul adja lapunk azon előfizetőjének, aki a most megnyitott évnegyed folyamán éppen 1000-ikül küldi be a kiadóhivatalba előfizetési pénzt!... A nagyhangú fővárosi lapok persze ilyen cselekedetekre soha nem ragadtatják magukat, jóllehet szeretnek kérkedni előfizetőiknek a sok 1000-nyi számával, míg a mi szerény vidéki lapunk anélkül, hogy bármikor is dobálódznék az előfizetők ezrivel, most ime száz koronát ajánl föl a tiszteltreméltó ezredik előfizetőnek!... Az ilyen tett méltán dicséreti önmagát, azért mellőzve a dicséretiádk frázisait, jó szívvel kívánjuk derék kiadóknak, hogy az új 100 koronását mielőbb kiadhassa a derék 1000-iknek!..

Mi is dicsérjük e tettet, csak az iránt érdeklődünk, vajjon hogy szerzi meg a nemes kiadó az új százkoronás bankjegyek első példányát, hogy fogja a jutalmazott megállapítani hogy az az első példány és vajjon visszaadja-e a derék ezredik, ha megtudja, hogy a nevezett bankjegy a második példány?

(—) A beregszászi új iskolák felavatása. A beregszászi állami főgymnásiumot és az itteni elemi iskolát vasárnap avatták fel. Az iskolák felavatási ünnepélyére dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében Hollán Ferencz min. osztálytanácsos érkezett ide, s a vasutnál a polgármester, a főgymnásium igazgatója és a tanfelügyelő fogadták. Az ünnepély ma délelőtt 10 órakor kezdődött a főgymnásiumban a Hymnussal. Ezután Szieber főigazgató és Orlovsky igazgató üdvözltek a miniszter képviselőjét, aki hosszabb beszédben vázolta a főgymnásium létrejöttének küzdelmes történetét. Hollán nagy tetszéssel fogadott beszédében fejtegette a középiskolák fontosságát és a különböző jellegű tanintézetek közös célját, azután az építletet átadta rendeltetésének. Szabó Albert polgármester indítványára Wlassics Gyula miniszterhez, Beregszász város diszpolgárához, üdvözlő táviratot intéztek. Miután még Legeza Jenő a tanuló ifjúság halálját tolmácsolta a kormány apai gondoskodásért, az ünnepély a Szózat elénkélésével és a zenekar játékaival véget ért.

11 órakor az elemi iskolában folyt le a felavatási ünnepély. Szentpéteri kir. tanfelügyelő üdvözlő beszéde után Hollán Ferencz osztálytanácsos határos beszéddel adta át az intézetet a gondnokságnak. Varga Sándor gondnoksági elnök, továbbá Serly Ferencz igazgató fejezték ki köszönetüket a miniszternek és képviselőjének, akinek megérkezésekor egy Varga Jolánka nevű kis leány díszes csokrot nyújtott át. Délután 2 órakor 200 terítéki banket volt, amelyet a lelkes beregszászi hölgyek rendeztek a főgymnásiumi tornacsarnokban és a melynél uri leányok szolgálták ki a vendégeket. Hollán Ferencz ő felségére, Szabó polgármester Wlassics Gyula miniszterre, a város diszpolgárára, Varga Sándor pedig Hollán Ferenczre mondtak lelkes felköszöntöket.

— Testvérek viszálykodása. Bolhó községben a két Jandrák testvér folytonos viszálykodásban élt egymással, amióta megosztottak atyai örökségükön. Jandrák Kázmér meg akarta venni a háza tőzsomszedságában levő házhelyet is, amely a bátyjéé volt, de ez inkább másnak adta azt el. Az új birtokos, Virovecz Mihály e hó 3-án meg is kezdte az építkezéshez a téglahordást, ámbár a házhely miatt az *ifjabbik Jandrák* pört indított bátyja ellen. Jandrák Kázmér nem akarta megengedni, hogy Virovecz megkezdje az építkezést, amíg a pör el nem dől és ezért belekötött a szomszedságában dolgozó Viroveczba, amiből elkeseredett dulakodás keletkezett. Ezt látva Jandrák Kázmér 18 éves fia, *Isván*, fejstét ragadott és *mély sebeket ejtett* Virovecz fején és nyakán és két ujját is levágta. Ezután el akart futni, de Virovecz borzasztó sebei és a nagy vérvesztés dacára is fejstét ragadva utána rohant és fején mély sebet ejtett és bizonyára agyon is vágja, ha a vérengzés színhelyén összeverődött nép ki nem esavarja kezéből a fejstét. *Mindkettőt életveszélyes sebekkel borítva vitték a lakásukra.*

— Ősrégi siremlékek. Rómában a katakombák városában, egy archeologiai társaság tegnap két ősrégi siremléket talált, melyeket az eddig felfedezett összes siremlékek között a legjelentékenyebb leletnek tartanak a tudósok. Nemrégiben szintén találtak két ily sirt, melyek száma a mostani lelettel már négyre emelkedett.

— Egy báró szálhámosságai. A rendőrség több feljelentés folytán egy elszegényedett bárót nyomoz, aki több csalást és ovadéksikkasztást követett el. Báró Purczell Emil a megtevélyedett ember, aki postatiszt volt és a kereskedelemügyi miniszteriumban, a postautalványokat felülvizsgáló számvevőséghez vol-beosztva. Ez év elején beadta a lemondását és miniszteriumból végkielégítéssel bocsátották el. A báró, amíg a pénzében tartott, vidáman élt, azután állást és egyéb pénzforrást nem találva, a szálhámosságra vetemedett. Több ügyökkel összájtszva ovadékos embereket vett fel olyan házba, amely nem is volt az övé. A kerepesi-ut 38. számú nagy bérpalota egy rokonának, Szénási Sándornak a tulajdona. Szénási nevében egy levelet hamisított, amelyben a háztulajdonos megbizta őt a házgondnoki teendőkkel és felhatalmazta, hogy ovadékos házmeztért alkalmazzon. Ezzel a hamisított levéllel több embertől kisebb-nagyobb ovadékokat esalt ki, ami után megszökött. A rendőrségen eddig Köhler János asztalos, akitől 400 koronát és Csonka Bálint, akitől 600 korona ovadékokat esalt ki, teittek a szálhámos báró ellen feljelentést. A bárót egy barátja Bangha Kálmán is feljelentette, akitől a Nemzeti dícsőségünk című diszkönyvet kiesalta, 200 koronáért eladta és a pénzt magával vitte. A rendőrség elrendelte a báró körözését. Purczell Emil báró Budapesten született, 27 éves. Előbb a Vas-uteza 15/a, azután Eszterházy-uteza 13. számú házban lakott. Feltűnően szőke haju és bajszu, közép termetű, hosszas arca, magas homloku. Az orra erősen kiálló. Uriasan öltözködik.

— Halálozások. Pognár Dénes itélőtáblai bíró, Szilágyi Dezső sógora, ma Nagyváradon meghalt. Imbery Vilmos tanár október 2-án Kolozsváron meghalt.

— Juhászbojtárok merénylete a vonat ellen. A Zentáról Ada felé menő személyvonat ellen vakmerő merényletet követett el három juhászbojtár. Körülbelül egy kilométernyi távolságban az összes távirda és telefon-szigetelőket leszedték, az átereszek padlózatát összehúzták és az egyik átereszre óriási mennyiségű követ raktak. Munkájukat bevégezve, elhőzték és várták a vonatot. A személyvonat meg is érkezett és szerencsére a vonatvezető ébersége folytán aki még idejekorán megállította a vonatot, nem történt baj. A fiuk futásnak eredtek, de a vonat személyzete elfogta őket és átadta a csendőrségnek. Ez nem első eset ezen a vidéken. A suhanczok azt vallották, hogy kíváncsiak voltak, hogy mikép agrik ki a „bika“. (A mozdonyt nevezik így.) Egyelőre a járásbírósági fogházban vannak.

x Csuz és köszvény ellen elismert legkitűnőbb szer a Zoltán-féle kenőcs. Ára 2 korona. Zoltán Béla gyógyszerárban Budapest, V., Sétátér-uteza és Szabadság-tér.

== CSUNYA, ==

kellemetlen és kínos bántalom a sokféle viszketegségi bőrbaj, a nedves és száraz pikkelyes sörny, ótvárt, izzadt testrés, a gyógyíthatatlannak látszó fekélyek. AZ ERÉNY-FÉLE „ICHTIOL SALICYL“ orvosilag is ajánlatik a fentibajoknál, mert ártalmatlan, szagtalan kipróbált készítmény. A köszönő levelek ezrei igazolják, hogy hatása bámulatos. Ára 3 korona utasítással. ... Készítő;

DIANA-GYÓGYSZERTÁR
Budapest, Károly-körut 5. (Dob-u. sarok.)

A Jablanczy tábornagy elleni merénylet.

--- A Magyarország tudósítójától. ---

Körülbelül egy éve annak, hogy a Lánchíd pesti oldalánál egy *Gál* nevű kezelőtiszt rálőtt *Jablanczy* altábornagyra, szombaton pedig az a hír terjedt el a fővárosban, hogy egy nő akart volna ellene merényletet elkövetni.

Tudósítónk, kinek alkalma volt egy a nővel, kit *Lukovits* Gizellának hívnak — valamint magával a tábornaggyal beszélni az állítólagos merényletről a következőkben számol be:

Lukovits Gizella ma már szabadról van és kispesti lakásán következőképen adta elő a Jablanczyhoz való viszonyát és a felújított merénylethirt:

1893-ban ismerkedtem meg az altábornaggyal a Lónyay-utczában, ahol saját hentes üzletem volt.

Viszonyunk annyira bizalmassá vált, hogy a tábornagy külön lakást tartott, és az üzletet elhanyagoltam. A következő évben elhelyezték őt Kassára. amit én csak akkor tudtam meg, mikor ő már szó nélkül eltávozott Budapestről.

Nagyon kétségbe voltam esve és elhatároztam hogy öngyilkos leszek. Amde ekkor anyámnak hírtelen bekövetkezett halála más irányba terelte gondolataimat. A Lónyay-utczában levő hentes boltomat, mely ekkor már rosszul ment, eladtam és az Erkel-utczában czukrászdát nyitottam. Ez az üzlet fél évig állt fenn s azután, — mivel ez is rosszul ment — tudatam rajta. Ez időtájt történt, hogy a városban járva, véletlenül találkoztam az altábornaggyal. Csupán ekkor tudtam meg, hogy ismét Budapesten tartózkodik.

Megszólítottam, de ő nem akart észrevenni. Elkéseredetten mentem haza és levelet írtam, a melyben elmondtam neki, hogy nagyon szorult viszonyok között élek és mivel a szülésznői vizsgát le akartam tenni, pártfogását kértem. Levelemet válasz nélkül hagyta ugyan, de nemsokára találkoztam vele a Lánchídnél. Midőn megszólítottam megállt és végighallgatott. Kijelentette, hogy érdekében semmit sem tehet, szemrehányásokat tettem neki, mire ő a legdurvább modorban elutasított és a faképnél hagyott. Azóta több levelet írtam, de egyre sem válaszolt. Szombaton azután a belügyminiszterium előtt megvártam. Megszólítani eleinte már nem volt bátorságom s csupán a hajóra, a melyen Pestre átkelt, szálltam én is. A Kishid-utczában aztán megszólítottam, mire ő az „Angol királynő” kapuja alá hitt. Én annyira magamon kívül voltam, hogy a nyakába borultam és keservesen sirtam. Az altábornagy lerázott magáról és azután balkaromra lévő kizárkázásra mutatva kérdezte:

— Mi van ott?

— Egy töltetlen revolver, ami mindig benne szokott lenni és amit mindenhol magammal viszek, azóta, hogy ilyen rutul elhagyott, — válaszoltam neki.

Erre ő kicsavarta a táskát a kezemből és miután a töltetlen revolvért kivette belőle, rám kiáltott:

— No most már nálam van a revolver; takarodjon!

Közben óriási csődület támadt a kapu alatt és egy odaérkezett rendőrrel az altábornagy tiltakozásának dacára a főkapitányságra mentünk. Itt egy fél napig tartottak fogva, azután minden felvilágosítás nélkül szabadon bocsátották.

Jablanczy altábornagy viszont a következőket adja elő:

En a lányt csak futólagosan ismertem és több ízben támogattam is, a midőn hozzám segélyért fordult. Ezáltal nem kért pénzt és csupán öngyilkossággal fenyegetődött, amit én megakarván gátolni, az Angol-királynő kapuja alatt elvettem tőle a revolvért, amit ridiküljében már a propelleren észrevettem.

Egyébként vole semmi néven nevezendő bensőbb viszonyom nem volt, és ha ő talán ilyesmiremlítést tett volna, ugy azt csak zavaros észbeli tehettségének tudom be.

IRODALOM ES MUVESZET.

* **Bokody Antal halála.** A magyar színészetnek érdemes munkása, *Bokody* Antal színigazgató tegnap Budapesten elhunyt. Bokody a magyar vi-

déki színészet egyik legrégebb és legjelesebb tagja volt. Különösen a Molier szerepek illettek talentumához. Gyakran emlegette az öreg színész, hogy a színpadon szeretne meghalni s csaknem ugy történt. Még elején játszott Békés-Csabán az *Armény és serelemben*-ben. Előadás után otthon megvacsorált, elaludt s hajnalban egy aszmatikus roham megölte.

* **Hírek az Operaházból.** Érdekes vendég mutatkozik be e héten az Operaház közönségének. *Bernat* J. Gusztáv, a mexikói hadügyminiszter fia, ki újságiról lett énekes. Csütörtökön lép föl a *Rigoletto*-ban. A vendég baritonista a jövő hét folyamán még kétszer énekel az Operaházban. — E hó 19-ére érdekes reprize van tervbe véve. *Rossini* vig operáját, a *Szevillai borhelyt* új betanulással hozzák színre, *Rosina* szerepében *Szojer* Ilonával.

* **Színházak műsora. Hétjón, október 6-án:** Nemzeti Színház: *II. Rákóczy Ferencz fogsága.* Operaház: *Faust.* (Várszínházban). Vigaszínház: *Kurucz Feja Dávid.* Népszínház: *Katalin.* Magyar Színház: *Sötét kamra.* Uránia: *Angol élet.*

Kedden, október 7-én. Nemzeti Színház: *Fedóra.* Operaház: *Tannhäuser.* Vigaszínház: *A három grácia.* Népszínház: *Nebántsvirág.* Magyar Színház: *Sötét kamra.* Uránia: *Angol élet.*

* **A Nemzeti Színház előadásai.** Holnaptól, e hó 7-től fogva a Nemzeti Színház előadásai, a vasárnapokat és ünnepeket, azaz a kettős előadások napjait kivéve, mindenkor 7 órakor kezdődnek.

* **Bródi Sándor darabja.** *Bródi Sándor* új darabot írt a Nemzeti Színház számára. A mű három egyfelvonásos történeti színműből áll, melyeket a *Király-idillek* közös cím foglal össze.

* **Othello.** *Prevost* Henrik a m. kir. operaházban az a gyakran visszatérő feeskéje, aki mindig zajos tapsokat kap Budapesten, de mélyebb hatást még sem tud gyakorolni. Művészi egyénisége nincsen s szombat esti fellépése arról tett tanubizonyságot, hogy immár hangja is kiénekelte. A felső regiszterekben még mindig csengő, a bass kules felé öblös és színes, de a középfekvés fátyolozott s vesztett színéből. érezhető. Mint *Desdemona* lépett fel először *Wasquez* grófné, akit a közönség sűrűn és zajos tapsokkal honorált, noha ezuttal nem volt disponálva. Egy szép virágkosarat is kapott tisztelőitől.

* **A Vörösmarty-szobor pályázata.** A Vörösmarty-szobor pályázat bíráló bizottsága ma délelőtt tízenegy órakor ülést tartott, hogy a pályaművek osztályozása tárgyában határozatot hozzon. A bizottság az első kategóriába, melyben a művek kétezer koronával honoráltatnak, betűrend szerint a következőket sorozta: *Kallós, Ligeti, Róna, Telts* és *Tóth.* A második kategóriába — ezer korona — kerültek: *Donáth, Jankovits, Margó, Kiss György* és *Rimel.* Lapunk zártáig a harmadik kategóriát még nem állapították meg.

A Nemzeti Szalon kiállítása.

Elsőrangú nevek szerepelnek a Nemzeti Szalon kiállításán. Mióta ez az egyesület kibontakozott a pártaskodás és sekélyesség rendszeréből és komoly munkával hódítgatott magának művészeket és közönséget, ilyen névsort még nem hozott össze. Munkácsy mellett a legkiválóbb magyar művészek munkáit látjuk a Cziráky-palota első emeleti termeiben.

Mégis, ha végignéztük a kiállítást, a kielégítetlenség érzésével távozzunk. Ugy érezzük, hogy amit most láttunk, jó ugyan, de nem a legjobb. A művészi színvonalon alul egyik munka sem maradt ugyan. Erre nézve a szigorú felvevő bizottság megtett minden lehetőt. Nem látni már azt a sok diletáns munkát, a kiforratlan kezdők próbálkozásait sem kellemetlenkednek. De azért mégis, ugy látjuk, hogy az elsőrangú művészek nem küldték elsőrangú munkáikat. Ez határozottan feltűnik.

Megtalálhatjuk e jelenség okát is, nem kell soká keresnünk. A Nemzeti Szalon nem nyújt a művészeknek egyebet, csupán reményt arra, hogy munkája vevőre talál. A Műcsarnok azonban nagy és kis érmek, szép jutalmak és ösztöndíjak formájában az erkölcsi siker legmagasabb fokával kecsgetti a művészt, aki ezenkívül még azt is remélheti, hogy munkáját megveszi az állam vagy magános vevő. Ilyenformán míg a Nemzeti Szalon csupán anyagi sikert adhat, a Műcsarnok az erkölcsi és anyagi ösztönzés minden eszközével rendelkezik. Jól látják ezt a művészek, akik tudják azt is, hogy ha a közönség vásárló kedvét akarják felkelteni, alkalmazkodniok kell az ízléséhez. Meg is tessék ezt. Irányadó a művészekre a

közönség ízlése és valljuk be, ez még nálunk kissé alacsony. Olyan művek, amik nálunk gyorsan találnak vevőre és előkelő házak falaira kerülnek, a külföldön lenézett holmi szerepét játsszák. Hisz nem kell egyebet tenni, csak menjünk ki az orvosövetség múkiállítására. Ez a kiállítás voltaképen a budapesti műbarát közönség műizlésének a mértéke, mert azt mutatja meg, hogy mit becsül a művásárló közönség. Mindenkinél fel fog tűnni, hogy mennyi értéktelen lim-lomot tartogatnak a budapestiek szobáikban becses műtárgy gyanánt, csupán azért, mert régi, vagy réginek mondják. A kontármunka nem lesz azzal jobb, hogy száz meg száz éves.

Ezzel a fejletlen ízléssel alkuszunk meg a művészek, akik a Nemzeti Szalont ma kénytelen-kelletlen művásárnak tekintik és műveik közül azokat küldik a tárlatra, amelyre legkönnyebben remélnek vevőt. Persze, hogy ezekből a művekből kerülhet jó tárlat, de nem elsőrangú.

Munkácsy Mihály öt vázlatos műve van a kiállítás egyik legjobb helyén. Az egyik „A zálogházban.” Sötét teremben komor alakok, az emberi nyomor minden osztályából való képviselői. Érdekes a falusi kocsmában birkózásra készülő vándor *Herkules* és magyar legény, kik köré bámuló falusi nép csoportosul.

A mester híres fehér színeinek a próbája az a fekvő női alak, kinek alétan elnyúló testéről nehéz redőkben omlik alá a fehér atlasz. *Munkácsy* újabb korából való az a friss falusi kép, amelyen zöld pázson két parasztygerék áll. A kép tude színezése, a derült felogásu *Munkácsy* jó perceinek szülőttje.

Három érdekes arcképet állított ki a hívatatos világ festője: *Balló* Ede. Az egyiken *Szilágyi Dezső* erélyes alakját, a másikon *Tisza Kálmán* örökitette meg a festő. Mind a két arckép — diszmagyaros alakok — a szereplő politikust a nagyvilág emberét, az ünnepegyen szereplő nagy urat mutatja inkább, nem mint az államférfit, az embert. *Than Mór* festő-veteránunk arcképe a harmadik a sorban, a karosszéken ülő öreg ur derülten néz a világba, a művészi lélek csillog szemében.

A nyári időszakot most már vidéken töltik művészeink. A dömösi művésztelepet *Kann* Gyula, *Kernstock* Károly, *Márk* Lajos és *Kemenyffy* Jenő képviselik. Magyar tájat, magyar alakot festenek, a dömösi vidéket és népét magyar színek erőteljességével. A szolnoki művésztelepről *Szlányi* Lajos küldött kis képeket, melyeken a Tisza kiöntéseit, a szolnoki kis templomot, a fehérén csillogó apró házakat, a bucsura menő tarka képet festette meg. *Szegedről* *Nyilassy* Sándor állított be három vasárnapi díszben sétáló leánnyal. *Szöke* hajuk hosszú fonatban veri csipőjüket, tulipiros, rózsaszín, mérgeszöld kendőjükn, bő szoknyájuk virágain ezer színre török a napsugár. *Szegedi* festő, de még *Münchenben* csinált állatképeket küldött *Zombory* Lajos, aki ugy festi a lovat és tehenet, hogy a szegedi tanyai gulyás is megcsodálta, — pedig ez nagy szó. *Magyar-Mannheimer* Gusztáv viharosan száguldó felhőket festett. De van egy képe, melyen barnabőrű kis fiu heverész a bokor tövében, — ezt a bájos kis idült mindenki megcsodálja. *Fényes* Adolf, aki ma legjobban festi a magyar parasztot, egyik képén szintén ilyen derült jelenetet mutat be. *Pirosingés* parasztfiu tolja kis talicskán a szőkefejű hugát. Két másik képén magyar tájakat festett meg *Fényes*, aki nem parádézik a színekkel, hanem a szürke, a piszkos-sárga, a kopott színeket ugy teszi vászonra, ahogy a természetben látja. Ezzel az igazsággal teszi a legnagyobb hatást.

Csók István egy gyönyörű, kaczkias ösényi menyecskét mutat be két képen. A dunántuli visélet minden szépségét, fekete-fehér-piros színekben pompázó tarkaságát jellemzően festette meg ez a kiváló, magyaros érzésű művész. *Bihari* Sándor napsugáros zöld domboldalon legelésző kecskéje, *Zempléni* Tivadar patakparti házcsoportja, *Knopp* Imre *Andrássy-utja*, *Rubovics* Márk újpesti országutja, *Hegedüs* László hóval borított falusi házai, — mind azt mutatják, hogy a magyarság ősforrása adhat csak erőt művészetünknek.

A kiállítás két elhunyt művészeknek, *Tahi* Antalnak és *Mály* Józsefnek munkáiból is érdekes gyűjteményt mutat be. Jó arcmásokat és érdekes életképeket állítottak ki a szobrászok: *Ligeti* Miklós, *Telcs* Ede. *Kalmár* Elza, *Kapás* és *Lantay*.

Senex.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

§ Az új főügyész. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király Székely Ferencz dr. helyére, a kit tudvalevőleg korona-ügyésznek neveztek ki, a budapesti kir. főügyészséghez Pongrácz Jenő győri királyi főügyészt helyezte át főügyésznek. Pongrácz a magyar ügyészi karnak egy kiválóan tehetséges és szigorú igazságszeretetéről ismert tagja jutott méltó helyre. Eletrajzi adatai a következők: 1851-ben született a hontmegyei Felső-Tarócz községben. Atyja alispánja volt a vármegyének. Pongrácz Jenő működését az ipolysági törvényszéknél kezdte meg, azután Szegeden lett alügyész, onnan Debreczenbe neveztek ki főügyészi helyettesnek, majd főügyésznek. Ilyen minőségben Győrre neveztek ki, a hol őszinte tisztelgetnek őrvendett.

§ A román törvényszék zsidó ügyvéddel nem tárgyal. A romániai szégyenletes állapotokat jellemzi az alábbi hír, amelyet egy bukaresti újságból veszünk át. Brünner Rudolf bukaresti zsidó ügyvéd ugyanis kénytelen volt Amerikába kivándorolni, mert a román bírók kijelentették, hogy zsidó ügyvéddel nem tárgyalnak. Elment panasza a román igazságügyminiszterhez, ki behívatta a hivataloszol-gákat s durva, goromba hangon felszólította őket, hogy vezessék ki ezt a zsidót. Brünner Budapesten való átutaztában elmondta, hogy sérelme a következő per folytán állott elő:

Egy román paraszt cséplőgépeket vásárolt, de nem fizette ki annak árát. Ennek következtében biztosítási végrehajtást vezetett ellene. A bíró, a szemeláttára tépte szét a keresetet azzal a kijelentéssel, hogy csak akkor ad helyet a keresetnek, ha keresztény ügyvéd jelentkezik. Ezek az állapotok kényszerítették arra, hogy új hazát keressen, ahol az embert nem a faj és a vallás szerint mérlegelik, hanem az egyéniségét nézik.

§ Sima Ferencz ügye. Megirtuk annak idején, hogy a szegedi királyi ügyészség a sítéri telepítés ügyében, melyben Sima Ferencz család és okirat-hamisítással volt vádolva, az eljárást a maga részéről megszüntette s nem vállalta el a közbud képviselőjét. A dolog most újabb fordulatot vett, mert a panaszosok felebbeztek a szegedi főügyészséghez és elvállalták a magánvadász képviseletét. A felebbezés tárgyában a főügyészség a napokban fog dönteni.

Holttest a csatornában.

Esküdtársi tárgyalás.

Kinn a rákosi réten egy öntöző csatornában, ez év április 4-én egy feloszlásnak indult férfi holttestére akadtak az ott dolgozó bolgár kertészek. A megindított nyomozás kiderítette, hogy a holttest Csizsár Imre 28 éves jégmunkással azonos. Csizsár január 31-én nyomtalanul eltűnt. Eltűnése szoros kapcsolatban állott egy kisebbszertű pofozkodással, melynek résztvevői ő és Prekesz János nevű munkástársa voltak. A budapesti büntető törvényszék ez alapon Csizsár haláláért ellenfelét, Prekesz Jánost tette felelőssé s vád alá helyezte halált okozó súlyos testi sértés büntetése miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti esküdtársaság Zsilvay Leo elnöke alatt. A tárgyaláson, melyen a vádat dr. Magyar István kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Fűrédli Mór ügyvéd látta el, a fogházból elővezetett vádlott eladta, hogy Csizsárt sohasem ismerte. Egyetlen egyszer találkozott vele 1902. január 31-én este 8-9 óra között az Erzsébet királyné-ut 46. sz. ház előtt, ahol Csizsár ittas fővel öt arcul ütötte s azután futásnak eredt. Ő üldözőbe vette támadóját, aki a szomszédos Erzsébet királyné-ut 48. sz. ház udvarára menekült be. Itt utólérte, megverte s azután otthagya. Hogy mi történt tovább Csizsárral, nem tudja.

Elnök: Vannak tanuk, akik látták, hogy ön csizmasarokkal össze-vissza rugdalta úgy, hogy Csizsár eszméletlenül — talán már holtan is — terült el a földön?

— Részeg volt.

— Ezután pedig maga kivonszolta a halottnak látszó embert a kapuba s oda támasztotta ennek oldalához.

— Én nem vittem ki, magától ment oda.

— De arra is van tanu, aki látta, hogy maga elfutott mellőle?

— Meglehet, hogy mondja valaki.

— Hogyan lehet az, hogy ez a Csizsár, aki eszméletlenül lett oda támasztva a kapufélfához, onnan eltűnjön.

— Nem tudom.

Lássá Prekesz, a dolog úgy áll, hogy maga ezt az embert elvonszolta onnan s elrejtette az öntöző csatornában.

— Ezt én nem tettem. A tárgyalás tovább folyik.

§ Az elbocsátott munkás bosszúja. A nyáron történt, hogy a Piatnik-féle kártyagyár egyik elbocsátott munkása, Bodnár József azt a feljelentést tette a pénzügyminiszteriumnál, hogy a gyár az állományomda által készített zárójegyeket meghamisítva, az államkincsárt károsítja. A miniszterium meghagyása folytán a pénzügyigazgatóság által megejtett vizsgálat adatainak talála ezt a vádat. A Piatnik-gyár képviselőjében most dr. Klein Rezső panaszt adott be Bodnár József ellen hatóság előtti rágalmazás vétségért. Ezen ügyben dr. Farkas Gyula előtt holnap lesz a tárgyalás.

SPORT.

Az athléták nagy napja.

— A „Magyarság” tudósítójától. —

A pocsecsok idő daczára szépszámu és elegáns közönség gyűlt egybe a margitszigeti pályán. A versenyekben több külföldi athleta is vett részt. Daczára ennek, a díjak oroszlanrészt a Budapesti Egyetemi Athletikai Club vitte el, mely 7 első és 2 második díjat nyert. Különösen feltűnt Kozla András a B. E. A. C. fiatal tagja, aki daczára annak, hogy csak a második versenyben vett részt, leverte a tavalyi bajnokot Crettier Rezsőt és kerek 12 méteres dobásával elvitte Magyarországot ez évi bajnokságát. Ugyancsak a B. E. A. C. csapata nyerte meg a stafeta versenyt is, Ferdinánd Károly főherceg díját, mely jelenleg először volt kiírva. Az egyes versenyek lefolyásáról és eredményéről itt számolunk be:

I. Királyi díj. 100 yardos síkfutás Magyarországi bajnokságáért. Védő: Koppán Pál (M. A. C.) 10³/₅ o. Két előfutam után döntőben. 1. Hellmich Miksa (O. T. C.) 2. Mező Béla (M. A. C.) 3. Doerry Kurt (B. T. C. Preussen). Idő 10³/₁₀ mp. A verseny legkomolyabb jelöltje volt Schubert Ernő (M. U. E.) azonban a hibás indítás folytán, melynek az egész versenyen tanui voltunk, a startnál lemaradt Doerry Kurt Németország legrégibb és legjobb athletája, ő tartja a német rekordok legtöbbjét. Daczára ezen kiválóságának, nálunk alig érvényesült és ha előfutamban nem csak ketten indultak volna, bele sem kerül a döntőbe.

II. Magasugrás. Frigyes főherceg díja: Védő: Gönczy Lajos (B. E. A. C.) 179 cm. 1. Gajzdó Tibor (B. E. A. C.) 165 cm., 2. Sasse Károly (M. A. C.), Kovács Nándor (B. B. T. E. holtversenyben) 160 cm. A favorit Gönczy, a díj tavalyi védője, betegesen fekszik Szegeden és így nem vehetett részt a versenyben.

III. Súlydobás Magyarországi bajnokságáért. Allamdíj. Védő Crettier Rezső (M. A. C.) 12 m. 20 cm. 1. Kozla András (B. E. A. C.) 12 m. 2. Crettier Rezső (M. A. E.) 11 m. 88 cm. 3. Dr. Porteleky László (M. A. E.) 10 m. 74 cm.

IV. 1/4 ang. mifides stafeta verseny. Károly Ferdinand főherceg díja. 1. a (B. E. A. C.) csapata. 2. (M. A. C. csapata. Idő: 49 mp. Indult még a (F. T. C.) csapata is. A B. E. A. C.-nek második stafetája Strausz Gyula 3 méter előnyt szerz. a harmadik Speidl Zoltán 8 méterre növeli. Ekkora előnyt a gyönyörtelen sprintelő Mező a M. A. C. utolsó stafetája, nem tud behozni.

V. Rudugrás. 1. Causer F. Jakab (M. A. C.) 3 m. 10 cm. 2. Karlinsky János (A. C. Slavia) és Szilberleitner Ferencz (M. A. E.) 3 m. 2 cm.

VI. Diszkoszvetés. 1. Főthi Nándor (N. T. C.) 41 m. 65 cm. (országos rekord.) 2. Strauss Gyula (B. E. A. C.) 36 m. 27.

VII. Andrassy vándordíj. Egy negyed angol mértföldes síkfutás. 1. Speidl Zoltán (B. E. A. C.) 2. Niesner Aladár (M. F. K.). A nap legszebb verseny. A közönség lázas érdeklődéssel leste, hogy melyik a jobb futó Speidl vagy Hellmich. Speidl háromnegyed körnél elkezd spintolni. Hellmich utána, de a rettenetesen erős tempót nem bírja és miután Speidl körülbelül 5 méter előnyt szerzett, 100 méterrel a cél előtt kiáll. Idő: 54 mp.

VIII. Egy angol mértföldes gyaloglás. 1. Man-glitz Ferencz (F. T. K.) Idő 2 p. 50²/₅ mp. 2. Sorgó Miklós (B. B. T. E.). 3. Pető Márton (M. F. C.)

IX. 220 yardos síkfutás handicap. József főherceg díja. 1. Veres Sándor (M. A. C.) 23³/₅ mp. 2. Karrafiát Jenő (B. E. A. C.) 3. Mező Béla (M. A. C.) 4. Csopely László (M. T. C.)

X. 3. ang. mif. síkfutás. József-Agost főherceg díja. 1. Bodor Ödön (M. U. E.) 2. Ivanov Antonin (A. C. Slavia), 3. Stohschneider-Jansky (A. C. Sparta), Idő 17 p. 1³/₅ mp. Bredl Pál (M. A. C.) a védő nem indult.

Lóverseny.

Küldtások a hetedik napra.

A holnapi nap programjának főpontja az Oszidij. E verseny, melyet csak nem régen alapítottak igen érdekes lefolyásnak ígérkezik, amennyiben oly lovak vehetik fel benne a küzdelmet mint: Ladon, Javorina, Helvedere, Hans, Heiling, Babér, Perhaps, Vage, Mágnes és Carmin. Tekintve az azon súlyos visznyzat és a közelmúltban mutatott formázat, mi a verseny kimeneteket a Springer istálló kiküldöttje és Babér közé helyeztük, helyre Carmin és Hans Keiling tarthatnak igényt.

A többi futamokban tipjeinkre utalunk.

- I. Teraskier—Matchboy,
- II. Gyopár—Tombeur—Garázda.
- III. Springer istálló—Babér—Hans Heiling.
- IV. Condottiere—Tud—Aczél.
- V. Jelissava—Curiense—Fortunatus.
- VI. Sobri—Olympias—Hamlett.

BUDAPESTI TÖZSDÉK.

Gabonatözsde.

Keszárúüzlet.

Komolyan fogták fel végre ma a malmok is a helyzetet. Siettek vásárolni, s amihez hozzájuthattak, meg is vették. A kínálat nem volt ezzel szemben nagyon követelő, és megelégedett 5, helyenkint 10 fillérnyi magasabb árral. Áru elég volt a piaczon, mert az utolsó két nap jobb hozatalát és az elmúlt hétről tartogatott rakományokat a szilárd irányzat kicsalta a piacra, és elkelt összesen 480.000 mm. de még mindig hiányzik az az élénk forgalom, amit a bő termés természetes folyamánként elvárhatnánk. A vizállás az ország majdnem minden részében, de különösen Ausztriában beállott esőzések következtében javul, és így a közel jövőben nagyobb hozatalokra, és így élénkebb üzletre is van kilátás. Természetesen szükséges, hogy az irányzat tovább is emelkedő maradjon, mert különben a termelők tovább is tartózkodni fognak termékeiket áruba bocsájtani.

Folyó hó 3 este	6 órától
5 „	6 óráig
érkezett	elment
buza 53.425	16458
rozs 2.544	7244
árpa 4.238	1326
zab 7.019	21249
tengeri —	—
repce 513	1271
liszt 558	24.665
korpa —	4.602

Határidőüzlet.

Rohamosan emelkedő irányt teremt az októberi terminus lefedezése. Amint előre láttuk és véleményeztük is, szállítható anyag hiányában a kontremén bizonytalannak érzi lába alatt a talajt és kötéseitől sürgősen iparkodik szabadulni. Felmondás természetesen ma sem volt, de nem is várható egyelőre, és így a további fedezések elmaradhatlan hatása alatt az árfolyamok folytatódó emelkedésére számíthatunk. Az áprilisi határidőárfolyamai nem követik nyomon az emelkedést, és a különbözet az októberi és áprilisi terminusok között összezsugorodik.

Délben jegyez:

Oktoberi buza	7.17— 7.18
Áprilisi buza	7.33— 7.34
Oktoberi rozs	6.33— 6.34
Áprilisi rozs	6.42— 6.43
Oktoberi zab	6.78— 5.79
Áprilisi zab	7.06— 5.07
Máj. tengeri	5.60— 5.61

Értéktözsde.

Előtözsde. Osztrák hitel 680.75, magyar hitel 720.50, 4 százalékos arany —, korona —, leszámítoló 455.50, jelzálog —, rimamurányi —, államvasut 710.50, déli vasut —, Alpesei —, márka —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut 621.— korona.

Zárlat. Osztr. hitel 684.50, magyar hitel 720.50, 4% aranyj. —, korona —, leszámítoló 455.50, jelzálog —, rimamurányi 494.50, államvasut 711.—, déli vasut —, alpesi 371.— márka —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —.

Laptulajdonos:

A „MAGYARSÁG” lapkiadó-vállalat.

Telefon számunk: 154.

Fiókküzetünknel a ház lebontása miatt nagyon olcsó árak.

- 1 legujabb angol homespun női gallér 110 cm. hosszú, remek színekben . 0.50 frt.
- 1 nagyon elegáns francia batiszt pongyola . . . . . 4.50 "
- 1 elegáns utcai ruhára való angol zephyr, minden hozzávalóval és díszszel 2.50 "
- Legfinomabb francia battist teljes ruhára, minden hozzávalóval és csipkedíszszel 2.95 "

- Francia delein, remek színek és mintákkal, egész pongyola vagy ruhára való, hozzávalóval és díszszel (7 m.) . . 4.- frt.
- Legfinomabb Cloth, remek színekben, selyem fényű blousra, alsó szoknyára stb. alkalmas, 140 cm. széles, méterenkint . . . . . -70 "
- 1 ablakra való csikos tunis szövet függöny bordó, teget és crém színben 1.50 "

- Gyönyörű mintás csipkefüggönyök, m.-kint —.20, —.30, —.35, —.50, —.60 frt.
- 1 legfinomabb cloth vagy cachmir paplan 2 személyre való, minden színben 4.50 "
- Paplanlepedő finom vászonból . . . . 1.80 "
- 1 vég remek Herczeg-vászon 30 rőt. . 5.25 "
- 1 vég dunna-vászon 30 rőt. . . . . 3.95 "
- 1 vég finom chiffon 30 rőt. . . . . 4.75 "
- 1 vég lepedő-vászon varrás nélkül. . 7.50 "
- 1 vég czérna-kanavász 30 rőt. . . . 3.80 "

Vidékre utánvét mellett lelkiismeretes kiszolgálás.

Pártoljuk a magyar céget!

HERCZEG és HORVÁT BUDAPEST, VII. ker. Kerepesi-út 52. sz. a. Adria-szállóval szemben

SZINHÁZAK.

Kedd, 1902. október 7-én.

M. kir. Operaház.

A Tannhäuser.
Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Fedora
Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Nebántvirág.
Kezdeté 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

A három grácia.
Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

A sötét kamra.
Kezdeté 7 órakor.

URÁNIA

Angol élet.
Kezdeté 7 órakor.

Alapított 1800-ban. * Alapított 1800-ban.

Első hazai zongoragyár!

Hevesi Balázs utóda Harkai M.

zongoragyáros, állami iskolák szállítója, ajánlja saját készítményű zongoráit, mely versenyez bármely külföldi zongorákkal.

Budapest, Deák-tér 6. szám. (Anker-udvar.)

Milleniumi nagy éremmel, kitűnő jó és szép munkahaladás, jó ízlés, versenyképességért 1893. évi iparegyesületi ezüst-éremmel kitüntetve.

Elvállalok minden e szakmába vágó javítást, hangolást és levágást.

Kávé és tea árak:

1 kiló háztartási	1.20 frt.
1 verseny Portorikó	1.30 "
1 Portorikó	1.50 "
1 gyöngy, finom	1.50 "
1 mokka	1.40 "
1 mokka, legfinomabb	1.60 "
1 arany Jáva	1.40 "
1 arany Jáva, legfinomabb	1.60 "
1 Kuba, finom	1.70 "

Különösen ajánlom kitűnő frissen pörkölt kávémat.

1 kiló vegyes pörkölt	1.40 "
1 finom pörkölt	1.60 "
1 Kuba, pörkölt	1.80 "

Kávéhoz csomagolható:

1 kiló Mandarin-tea csász. kev.	1.60 frt.
1/2 Mandarintea csász. kev.	0.85 "
1/4 háztartási tea	1.25 "
1/4 háztartási tea	0.65 "

21 kilós postaszák megrendelésnél már vidékre is teljesen bérmentve és eivámolva küld

Balogh László kávé- és teakivíteli üzlete
BUDAPESTEN.

Főüzlet: VII., Rottenbiller-utca 12 a. Fióküzletek: VI., Andrássy-ut 38. és VII., Bohány-utca 61.

Ügyes és megbízható

hirdetési ügynökök

fixfizetés és provízió mellett felvételnek.

Bővebb megtudható e lap kiadóhivatalában.

tartós vászonzacskóban
4 1/2 kiló Cuba-kávé frt 7.50
4 1/2 . Gyöngy-kávé . 7.50

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-utca 4. sz. alatt.

A legnagyobb világhírű cipő-áruház

Budapest

Agulár Dávid

Erzsébet-körút 6/o szám.

Ingyen feltápl v. sarok v. bármily javítás. Ingyen szines vagy feketebőrkenőcs vagy suvíx. Tartósságáért irásilag jótállók.

Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem vagy a pénzt visszazadom.

Női-cipők:	Férfi-cipők:
Zerge, cugos v. fűzős 2.-	Borjubőr, cugos, sima v. betétes 3.-
Zerge, gombos, kesztyűsár 3-30	Vix-calf, fűzős v. betétes 3-30
Sovró, lakk v. kesztyűbőr 2.-	Föltűnő elegáns box-calf 4.-
fűzős 3-60	Pincércipő, alacsony sarok 1-20
Zerge v. szines keresztcsattal 2-20	Szegényeknek uri v. női cugos 2-30
Lastin, szivalaku cugos 2-30	

Grár raját lárcmameletes házámban, 80 lakóval, hol több, mint 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél olyant küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék több 100 dravas ábrával bérmentve és ingyen.

Minden gondot és fáradságot

megtakarítanak a t. butorvevők, ha egyszerűen a régi, elismert hírnevű

Sarkány és Schütz

butorcéghez,

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 12. szám alatt

a New-York kávéházzal szemben

fordulnak, a hol is mindenkor dusan felszerelt raktára található a minden fajtaju masszív kivitelű butoroknak a legjutányosabb áron irásbéli jótállás mellett.

Személyes meggyőződésre kéri fel a t. butorvásárló közönséget

Sarkány és Schütz

butorcég, kárpitosok és díszítők

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. sz.

a New-York kávéházzal szemben.

Box-Calf

norjubőr ma a világ legjobb és a legtartóssabb bőre, nem kell vix. elni, viseletben pedig szép és elegáns. Mértékül elegendő a lábunk papiroson való körülrajzolására. — Kizárólag saját készítmény. Föltétlen jó állás. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Borjubőr sima, alapára való 3.20. Borjubőr betétes 3.-. Borjubőr bergsteiger, gavallér forma 3.20. Box-calf, bergsteiger, feltűnő elegáns 4.-. Divatos barna bagaria bergsteiger, elegáns 4.-. Lakk, cugos v. bergsteiger 4.-. Női zerge cugos v. fűzős 3.-. Box-calf fűzős 3.50. Barna divatos fűzős v. gombos 3.50. Lakk, cugos v. fűzős 3.50. Gyermekcipők 3 évig 1.-.

Nem tetszöt készséggel kicserélek.

Agulár Ede

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 22. sz. az Uránia-színházzal szemben.

Uj! Tartós! Czélszerű! az ujonnan feltalált

Edison' villamos zseblámpa!

Ezen ujonnan feltalált és szabadalmazott

„EDISON“ VILLAMOS ZSEBLÁMPA

drót és vegyszeti cikkek nélkül néhány gyertyafény fényes világosságot minden tűzveszély kizárásával terjeszt.

Nem kell többé gyufa!

Nem kell többé gyertya! működik a viharban is!

A pontos és kifogástalan működésért teljes garanciát vállalok.

Szétküldését 6 korona beküldése avagy utánvétel mellett eszközöl

STRASSER JAKAB

VI., Nagymező-utca 35.

Az „EDISON“ VILLAMOS ZSEBLÁMPA

VEZÉRKÉPVISELOJE.

BUTOROK

Uj, valamint csak kevésbé használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 fehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapesten, VI., Gyár-utca 2., a Vakok intézetével szemben.

Egyházi szerek,

könyvek, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:

Szüts és társánál

Budapesten, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Ritka alkalom

300 darab csak 2 frt 20 kr. 1 remek nikkelt óra, kitűnően jár, két évi jótállással, egy gyönyörű diadém 13 gyémánttal, a legdivatosabb női ék fejre, karra, nyakra családiaság há utána) 2 fülbe való utánozott kövekkel (patent zár), 3 bamulatos gyűrű simill brillantokkal, egy újabb újdonság urak s hölgyek számára, 6 mellgomb gyémántokkal, családiaság há utána) mellű gyönyörűen utánozott kövekkel és még 280 valódi korall fonalon s mindezeket csak 2 frt 50 kr előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel küldöm mind a 300 darabot, melyek közül maga az óra is többet ér.

Bravmann Internats

Exporthaus.

Kra au Postfach 77.

Nem megfelelő holmiért pénzt visszaadok. Risiko kizárva.

Legjobb árban veszem forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, és eladok.
PRÜCKLER J. C.
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 3. szám.

Butor

készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban

Fuchs Bódog-nál kapható
BUDAPEST, VIII., József-körút 20.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kávé

4 és fél kiló vételnél, mely több fajta is lehet, elvámolva és bérmentve utánvéttel küld

1 kiló háztartási kávé	frt 1.15	1.20	1.30
1 kiló Cuba kiv. finom kávé	1.40	1.60	2.-
1 kiló Mocca-kávé	1.40	1.60	2.-
1 kiló Arany Jáva	1.40	1.60	2.-
1 kiló igen finom pörkölt kávé	1.30	1.60	2.-

Eisele-kávéraktár

BUDAPEST,

Nefelejts-utca 3-ik szám alatt.

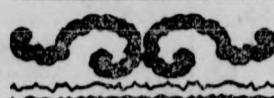

Férfiak ingyen kapnak.

Olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra mehozza, Próbacsomag s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapnak mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezreket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot, magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, akik fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősítés szükséges, csodás eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket.

Óreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical institutnak az alant jelzett címre, ahonnan a csomag rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol Magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap, magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni:

A levelet így kell címezni:
State Medical Institute, 75 Elektron Building, Fort Wayne Ind. Amerika,
A levelek mindig bérmentesítendők.

Mindennemű **TANSZEREK,** füzetek, rajztömbök, festékek stb. olcsó áron kaphatók.

BARTA LAJOS papir-író-és rajzszerszerkesztésében
Budapest, V. ker., Lipót-körút 20 szám.

Gépész

és kazánfűtő tagjait a magyarországi gépészek és kazánfűtők munkaközvetítő, betegsegélyző és temetőző egyesület Főherceg Sándor-utca 42., mindenkor (eséplésre s) díjtalanul helyezi el.

Hasmenést

gyermekeknél és felnőtteknél biztossan megszünteti Sztraka tannin-csokoládéja. Egy drb 40 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Olcsó, megbízható,

szabómester,
Szűcs Lajos Bpest, Nyár-utca 8., aki 12 forintért finom szövetből készít egy teljes férfiöltönyt, felöltőt vagy téli kabátot mérték után, a legújabb divat szerint. Mielőtt ruhát rendel, sziveskedjék saját érdekében mintákat mértékvételi utasítással kérni, melyet rögtön ingyen küld.

Csemegeszőlőt.

Chasselas, muskotály stb. fajokból 5 kilós postakosaranként **bérmentve 2 korona 80 fillérért** szállít Gyomá- (Békésmegye) **Vidoszky Ferencz** szőlőtermelő.

YILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók.

Magyarország első egyenruha készítő intézete

BUDAPESTEN, Váci-utca 35. szám alatt.

Nemzeti postakamionok által
Kiváló minőségű
Kiváló minőségű
Kiváló minőségű

A világ legrészletesebb utazó-bőröndjei legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig 10 kor., 15 kor., 20 kor., 30 kor., 40 kor., 60 kor.

ÜZLETÁGAINK:
EGYENRUHÁK.
Magyar díszruhák.
LIBERIÁK.
Polgári ruhák.
FEHÉRNEMŰEK.
VIVOSZEREK.
Fárbajszerek.
Egyverek és forgópisztolyok.
Árdok, sarkantyúk.
Érdemjelek és szallagok.
Utazó bőröndök.
Börneműek.
Arany és ezüst hímzések.
Zászlók, stb.

Képes árjegyzéket minden elkérési kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Kettős elektromágneses kereszt vagy csillag

R. B. 56967. szám.

Nem Volta-kereszt! Nem titkos szer

gyógyít és felüldít kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértelenség, sápkór, szédülés, a fáradtság, nagyotlenség, a szívverés, szivgyengeség, asztmikus rohamok, a gyomorgörcsök s egyéb görcsök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a nemi elgyengülés, a csúsz, köszvény, ischias, a gyengeség s ágyvedvesség bajjaiban; influenzaiban s a vello járó hátfájásoknál; különösen ideghatalmagnál s a vello járó álmatlanság s különféle gyengeségi állapotok bajjaiban; a rendetlen vérkeringés bajjaiban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint vilányos áram a gyógyító szere. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy huszéves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodamban levő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből halásan emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők. A kit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzét. Ahol már minden hasztalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni. Figyelemre méltó, hogy az én készülékem nem téveszthető össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországból, sőt Ausztriából és Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágneses készülékem kiváló gyógyító erejénél fogva, általánosan elismert, közkezevelt és eiterjedt. Már csak rendkívüli olcsósága is erősen ajánlja.

Nagy készülék ára 6 korona. Kis készülék ára 4 korona.

Idült betegségeknek alkalmazandó. Csak gyermekeknek s nagyon érzékeny nőknek való.

Fő központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföldi részére:

MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vadász-utca 42/R. sz.

Kálmán-utca sarkán.

Óriási pénz-

megtakarítás, ki fehérnemű és férfidivat-cikkek szükségletét nálam fedezi.

Rendkívüli mérsékelt árak:

Férfiing, sima mell	1.25, 1.50, 1.75, 2.-	Alsónadrág, legjobb kőpper	80-1.20
Férfiing, redős mell	1.60, 1.90, 2.- 2.50	Uj! Szabályozható Uj!	1.20-1.50
Színes, batiszt mell	1.50	Füing gallérral vagy anélkül	1.10
Egész színes	1.75	Férfi- és női divatújdonság.	

Allandóan feltűnést keltő nyakkendő-újdonságok tiszta selyemből 50 krajcártól.

Intézeti fehérneműk és kötények minden kivitelben legolcsóbban.

ADLER D. ADOLF

uri- és nődivat nagyáruháza
Budapest, Váci-körút 19/B sz. (Lázár-u. sarok.)
Vidéki megrendelések különös gonddal eszközöltetnek.